ASPI | Afarand Scholarly Publishing Institute; Turkey
ISSN: 2538-4384; Geographical Researches. 2024;39(2):233-242 10.58209/geores.39.2.233

Placemaking Based on the Continuity of the Value of Natural Areas

ARTICLE INFO

Article Type
Systematic Review

Authors
Khalili E.[1] *MSC*
Seyedolhosseini S.M.[1]* *PhD*
Hanaee T.[1] *PhD*
Saeedi Mofrad S.[1] *PhD*

How to cite this article
Khalili E, Seyedolhosseini SM, Hanaee T, Saeedi Mofrad S. Placemaking Based on the Continuity of the Value of Natural Areas. Geographical Researches. 2024;39(2):233-242.

[1]Department of Urbanism, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

***Correspondence**
Address: Department of Urbanism, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Emamieh Boulevard, Mashhad, Iran. Postal Code: 9187147578
Phone: +98 (915) 5284922
Fax: +98 (413) 91735
seyedmoslem.seyedalhosseini@iau.ac.ir

Article History
Received: April 7, 2024
Accepted: June 26, 2024
ePublished: July 21, 2024

ABSTRACT

Aims The reason for the lack of scientific researches in the field of positioning of natural areas and of course the necessity of combining these two areas to improve the level of positioning of natural areas is the need for a scientific method that can reanalyze and then compare and criticize and then evaluated the best results from the combination of fields in the studies. The purpose of this research was to evaluate the characteristics of the accumulated knowledge in the field of placemaking in terms of form, methodology and content.

Methodology Meta-analysis method was one of the tools needed to combine the tools needed to inform scientific decisions and policy-making, and on the other hand, it was a research study that systematically combined or integrated single-case results. It was used independently, using statistical methods to calculate a scientific work. The articles reviewed in this research were identified from the scientific database of Semantic Scholar in the period from 2018 to 2022. After reviewing and considering the quality of the output from the content point of view, 31 articles were reviewed and evaluated.

Findings There were more articles in the field of physical and human. The concept of placemaking based on the continuation of the value of natural areas referred to the preservation and sustainable exploitation of natural resources, biodiversity, and balance in ecosystems. Maintaining environmental balance, the economic value of these resources for income generation and employment, the social value of these areas for recreation and rest, and improving the quality of urban life and its environmental value were very valuable for preserving the environment of other creatures and protecting the natural environment.

Conclusion There was a strong significant relationship between subject classification and theoretical approach. Place-making in nature has also a significant focus on the human-centered field, natural areas, sustainability and social health.

Keywords Meta-Study; Naturalism; Biophilic; Sustainability

CITATION LINKS

[Abusaada & Elshater, 2021] Effect of people on placemaking ...; [Akbar & Edelenbos, 2021] Positioning place-making ...; [Alizadeh & Hitchmough, 2020] How will climate change ...; [Barry & Agyeman, 2020] On belonging and becoming ...; [Beattie, 1985] Place and ...; [Boros & Mahmoud, 2021] Urban design and the role of ...; [Bush *et al.*, 2020] Nature in place ...; [Cilliers *et al.*, 2015] Green place-making in ...; [Donaldson & João, 2020] Using green infrastructure ...; [Fajri *et al.*, 2020] Innovation model of citizenship ...; [Fernandez de Osso Fuentes *et al.*, 2022] How can digital placemaking ...; [Fernandez de Osso Fuentes *et al.*, 2023] Digital placemaking, health ...; [Fitzpatrick & Fontana, 2017] Nature-based placemaking ...; [Garay-Huamán & Irazábal-Zurita, 2021] Latinos in Kansas City ...; [Greedy *et al.*, 2022] Nature-based placemaking ...; [Gulsrud *et al.*, 2018] Innovative urban forestry ...; [Hartanti *et al.*, 2016] The quest for urban ...; [He *et al.*, 2020] University creative placemaking ...; [Helmy, 2020] Placemaking in Arab cities ...; [Hes & Hernandez-Santin, 2020] Placemaking fundamentals ...; [Hes *et al.*, 2020] Fundamentals of placemaking ...; [Keleg *et al.*, 2022] A critical review for Cairo's ...; [Lombard, 2014] Constructing ordinary places ...; [Makhkamov, 2023] Legal protection of green ...; [Mcdonough, 2013] Place-making: A study ...; [Mikolajewicz & Komarova, 2019] Meta-analytic methodology ...; [Moradpoor *et al.*, 2023] An analysis of resilience ...; [Moreira, 2021] What is ...; [Najafi *et al.*, 2022] Insights into placemaking, ...; [Öncel & Levend, 2023] The effects of urban growth ...; [Pigott & Polanin, 2020] Methodological guidance ...; [Ramadhani *et al.*, 2021] Placemaking and refugees ...; [Ramli & Ujang, 2020] An overview of creative placemaking ...; [Ran *et al.*, 2020] The application of frameworks ...; [Sadeghi *et al.*, 2022] Toward behavior-based placemaking ...; [Sen & Nagendra, 2019] The role of environmental ...; [Sen & Nagendra, 2020] Local community engagement ...; [Serin, 2018] Cross disciplinary review ...; [Shaheen *et al.*, 2023] Appraising systematic reviews ...; [Silberberg, 2013] Pretext securitization ...; [Sisto *et al.*, 2021] City assessment tool ...; [Son *et al.*, 2022] Utilizing events for placemaking ...; [Strydom *et al.*, 2018] Exploring theoretical trends ...; [Toolis, 2021] Restoring the balance ...; [Verdiguel, 2021] The role of placemaking ...; [Wardhani *et al.*, 2023] Creative placemaking elements ...; [Wyckoff, 2014] Definition of placemaking ...; [Zorbaugh, 2005] The natural areas ...;

Copyright© 2024, the Authors | Publishing Rights, ASPI. This open-access article is published under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License which permits Share (copy and redistribute the material in any medium or format) and Adapt (remix, transform, and build upon the material) under the Attribution-NonCommercial terms.

علم‌سنجی متون نظری جهانی مفهوم مکان‌سازی بر مبنای تداوم ارزش عرصه‌های طبیعی

الناز خلیلی MSc
گروه شهرسازی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران
مسلم سیدالحسینی* PhD
گروه شهرسازی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران
تکتم حنایی PhD
گروه شهرسازی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران
ساناز سعیدی مفرد PhD
گروه شهرسازی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران

چکیده

مقدمه: دلیل کمبود پژوهش‌های علمی در حوزه مکان‌سازی عرصه‌های طبیعی و البته ضرورت ترکیب این دو حوزه برای ارتقای سطح مکان‌سازی عرصه‌های طبیعی نیاز به روشی علمی است که بتوان تحلیل‌های مورد بررسی را دوباره تحلیل و سپس مقایسه و نقد کرد و بعد از آن به بهترین نتیجه را از ترکیب حوزه‌ها در مطالعات صورت‌گرفته ارزیابی کرد. هدف این پژوهش بررسی ویژگی‌های شکلی، روش‌شناختی و محتوایی دانش انباشته در حوزه مکان‌سازی بود.

روش‌شناسی: در این پژوهش از روش فرامطالعه که یکی از ابزارهای ضروری برای ترکیب شواهد مورد نیاز در اطلاع‌رسانی تصمیم‌گیری‌های علمی و سیاست‌گذاری است استفاده شد. از سوی دیگر این مطالعه برای ترکیب سیستماتیک یا ادغام نتایج تک‌موردی مطالعات مستقل با استفاده از روش‌های آماری انجام شد. مقالات مورد بررسی این پژوهش در بازه زمانی ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۳ از پایگاه علمی سمانتیک اسکولار شناسایی شد. پس از بررسی و درنظرگرفتن معیارهای خروجی از منظر محتوا، تعداد ۳۱ مقاله استخراج و مورد بررسی قرار گرفت. لازم به ذکر است که بیشتر مقالات در حوزه کالبدی و انسانی بود.

یافته‌ها: ایجاد مکان مناسب برای استفاده حداکثری شهروندان بسیار ضروری بود. مفهوم مکان‌سازی بر مبنای تداوم ارزش عرصه‌های طبیعی به حفظ و بهره‌برداری پایدار از منابع طبیعی، تنوع زیستی و تعادل در اکوسیستم‌ها اشاره دارد. حفظ توازن زیست‌محیطی، ارزش اقتصادی این منابع برای درآمدزایی و اشتغال، ارزش اجتماعی این عرصه‌ها برای تفریح، استراحت و ارتقای کیفیت زندگی شهری و ارزش زیست‌محیطی آن برای حفظ محیط زیست موجودات دیگر و محافظت از محیط زیست طبیعی از اهمیت زیادی برخوردار بود.

نتیجه‌گیری: روابط معنادار قوی بین طبقه‌بندی موضوع و رویکرد نظری و همچنین مقیاس و تمرکز اصلی پژوهش برقرار است. مکان‌سازی در طبیعت بیشترین تمرکز خود را بر حوزه انسان‌محور، عرصه‌های طبیعی، پایداری و سلامت اجتماعی گذاشته است.

کلیدواژگان: فرامطالعه، مکان‌سازی، عرصه‌های طبیعی، پایداری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۱۹
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۰۶

*نویسنده مسئول: seyedmoslem.seyedalhosseini@iau.ac.ir

مقدمه

در زمینه برنامه‌ریزی شهری، مفاهیم فضا و مکان اغلب به جای یکدیگر استفاده می‌شوند، اگرچه از نظر تعریف و اجرا متفاوت هستند. فضا به مکان‌هایی سازمان‌دهی می‌شود که اغلب به عنوان محیط‌های محدودی در نظر گرفته می‌شود که در آن روابط اجتماعی و هویت تشکیل می‌شوند. چند مفهوم از فضا از نظر اندیشمندان مورد استفاده قرار می‌گیرد. اولین مورد، فضای تصورشده (نمایشی از فضا) حالت غالب برای درک فضا، و شیوه اولیه عملیات برای برنامه‌ریزان است و شامل نظم‌دادن به دانش و ارزش‌های انتزاعی به نشانه‌ها و کدهایی است که هم ضمنی و هم آشکار هستند. قلمرو دوم فضای ادراک‌شده (عمل فضایی) است و این به تجربیات واسطه‌ای از فضا اشاره دارد که منسجم و قابل اندازه‌گیری تجربی هستند. این شامل تفسیر علایم و رمزها، به طور دقیق یا غیر آن است. فضای سوم، فضای زندگی‌شده (فضاهای بازنمایی) مستقیماً به عنوان تصاویر و نمادهایی که توسط زندگی روزمره کاربران شکل می‌گیرد، تولید و تجربه می‌شود. فضاهای پرنشاط (مکان‌های دارای کارکرد و معنا) در نتیجه استفاده افراد از فضا برای انجام ملزومات زندگی روزمره پدیدار می‌شوند. اما مکان‌ها فضاهایی هستند که می‌توانید آنها را به خاطر بسپارید، که می‌توانید به آنها اهمیت دهید و بخشی از زندگیتان باشند. جهان باید پر از مکان‌هایی باشد که آن قدر واضح و متمایز باشند که بتوانند اهمیت داشته باشند. مکان‌ها می‌توانند احساسات، خاطرات، مردم و حتی ایده‌ها را به ذهن بیاورند. مکان‌سازی یک رویکرد ذاتاً مردم‌محور برای برنامه‌ریزی، طراحی و مدیریت فضاهای عمومی در شهرها است، زیرا بر روابط بین افراد، جوامع و فضاهای شهری تاکید دارد [Wyckoff, 2014]. از منظر اکولوژیکی نیز، مکان‌سازی در زمینه سازگاری با تغییرات آب و هوایی و به عنوان مکان‌سازی سبز مورد مطالعه قرار گرفته است. این رویکرد در درجه اول بر برآورده‌کردن نیازهای اساسی انسان و بر تجربه افراد در یک فضا و تبدیل آن به یک «مکان» متمرکز است [Boros & Mahmoud, 2021]. از سوی دیگر ایجاد و شکل‌دادن به عرصه‌های سبز شهری به طور بالقوه شامل تنوع دیدگاه‌ها، اولویت‌ها و رویکردهای ذی‌نفعان است [Bush *et al.*, 2020]. پس برای استفاده موثر از فضاهای سبز شهری نیاز به مکان‌سازی و برای افزودن ارزش این مکان‌سازی برای تحولات حوزه عمومی، مشارکت جامعه یک جنبه کلیدی در توسعه این فضاها است؛ بنابراین درک نیازها و خواسته‌های یک مکان و جوامع آن مهم است و می‌تواند برای همه ذی‌نفعان مفید باشد [Donaldson & João, 2020].

مکان به عنوان فرآیندی در نظر گرفته می‌شود که در آن تنظیم مکان محصول فعالیت‌های کاربران است و بنابراین، بازسازی مکان، یک فعالیت اجتماعی است که افراد را درگیر می‌کند [Lombard, 2014]. تلاش برای ایجاد مکان سوم و مشارکت‌های مدنی که اغلب نمایانگر جنبه اجتماعی شهرهای لبه و محیط‌های حومه شهری است، نقش کلیدی مداوم مکان‌آفرین و مکان‌ساز است [Silberberg, 2013]. مکان‌سازی در دهه ۱۹۷۰ در ایالات متحده ظهور کرد و پروژه فضاهای عمومی نقش مهمی در ارتقای استفاده از آن در اوایل و تقریباً ۵۰ سال بعد از آن ایفا کرد و چندین منبع قابل اعتماد برای جوامع و برنامه‌ریزان فراهم کرد [Hes *et al.*, 2020]. البته ورود مکان‌سازی به قلمرو شهری اغلب به عنوان پاسخی به ظهور پراکندگی شهری نامیده می‌شود و در اواخر دهه ۱۹۵۰ توسط ویلیام وایت نیز خطاب شد، پراکندگی به عنوان یک پدیده شهری توصیف می‌شود که در

آن، حومه شهر، سبک زندگی احتمالاً دچار بحران هویت می‌شود، زیرا مجموع اجزای آنها به یک جامعه واحد نمی‌رسد [McDonough, 2013]. به عنوان یک رویکرد مبتنی بر مکان، مکان‌سازی هم بافت جامعه و هم محیط ما را در نظر می‌گیرد [Sadeghi *et al.*, 2022]. مکان‌سازی تئوری طراحی مکانی است که در آن مکان هویت خاص خود را داشته باشد، پایدار، انعطاف‌پذیر و منعکس‌کننده زندگی باشد. تعریف مکان‌سازی راهی برای ایجاد چیزی خاص، هم در داخل و هم در فضای باز است [Beattie, 1985]. مکان‌سازی به معنای ایجاد مکان‌ها و تمرکز بر تغییر مکان‌های عمومی برای تقویت ارتباطات بین مردم و این مکان‌ها است و فرآیندی است با محوریت افراد و نیازها، آرزوها، خواسته‌ها و دیدگاه‌های آنها که به‌شدت بر مشارکت جامعه متکی است [Moreira, 2021]. تغییر در ادبیات مکان‌سازی به‌ویژه از دهه ۱۹۹۰ مشاهده شده است که حول محور تمرکز و فرآیند تصمیم‌گیری در مکان‌سازی می‌چرخد [Strydom *et al.*, 2018]. یکی از بخش‌های مهم در ایجاد یک مکان یا مکان‌سازی، چیدمان فضای عمومی است. فضای عمومی مکانی است که در آن فعالیت‌های مختلفی به منظور منافع عمومی با اشکالی از فعالیت انجام می‌شود که به ساختار و ترکیب توده ساختمانی بستگی دارد [Fajri *et al.*, 2020]. پس در طراحی فضاهای عمومی بسیار بهتر است از مفهوم مکان‌سازی استفاده شود که راهی برای ارتقای کیفیت مکان‌ها در یک محیط است. این مکان‌سازی تعریف می‌کند که جامعه، مالک فضای عمومی است [Wardhani *et al.*, 2023]. مکان‌سازی به فرآیند تبدیل فضا به مکان نیز گفته می‌شود. شکل‌گیری مکان در پیشبرد روابط انسانی با یک معنا نقش دارد. مکان تنها نمای فیزیکی ندارد، بلکه یک تجربه فضایی است و شخصیت مکان مطابق با تجربه فضا و در معنای آن برای شخصی است که آن را احساس می‌کند [Nurhikmah Budi Hartanti *et al.*, 2016].

عرصه طبیعی یک منطقه جغرافیایی (مانند یک شهر) که دارای فردیت فیزیکی و فرهنگی است که از طریق رشد طبیعی به جای طراحی یا برنامه‌ریزی توسعه یافته است. منطقه‌ای جغرافیایی که ویژگی‌های متمایز آن به طور طبیعی و بدون برنامه‌ریزی به وجود آمده است را نیز عرصه‌های طبیعی می‌نامند. برخلاف شکل‌های طراحی‌شده پارک‌ها (مانند زمین‌های بازی، مناطق پیک‌نیک، چمن‌زار)، مناطق طبیعی (مانند جنگل‌ها، تالاب‌ها، علفزارها) تجربیاتی مبتنی بر طبیعت مانند مسیرهای پیاده‌روی ارایه می‌دهند که می‌توانند نتایج مثبتی بر سلامت جسمی و روانی داشته باشند [Zorbaugh, 2005]. برای قرن‌ها، شهرها در نزدیکی مناطق کشاورزی و نزدیک به منابع آب برای نیازهای تغذیه‌ای انسان ایجاد شده‌اند. از سوی دیگر، مناطق شهری گسترش یافته و شروع به آسیب‌رساندن به مناطق طبیعی اطراف خود کرده‌اند. به منظور تضمین توسعه پایدار، کنترل رشد شهری ضروری است [Öncel & Levend, 2023]. بررسی تغییرات پدیدآمده در عرصه‌های طبیعی اطلاعات ارزشمندی را برای مدیریت بهتر منابع طبیعی در راستای حفاظت، احیا، توسعه و حتی بهره‌برداری از آنها فراهم می‌کند [Alizadeh *et al.*, 2020]. از سویی دیگر نقش مهمی که مناطق طبیعی حفاظت‌شده در دستیابی به فرصت‌های برابر، حقوق بشر، رفاه مردم و توسعه پایدار ایفا می‌کنند، بسیار ضروری و بااهمیت است [Sisto *et al.*, 2021]. عرصه‌های طبیعی، پهنه‌های سبز، گیاهان و جانوران توسط دستگاه‌های مدیریت دولتی حفاظت و یا مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند. این بدان معناست که دولت‌ها هرگونه نفوذ در عرصه‌های طبیعی حفاظت‌شده را محدود می‌کنند [Makhkamov, 2023].

این نکته بسیار مهم است که با توجه به بحران تغییرات محیطی جهانی، درک آگاهی از محیط زیست، مکان‌سازی مناسب و حفاظت از آن ضروری است و باید در نظر داشت که ادبیات نوین در مفهوم مکان‌سازی ابزارهای مناسبی را برای نشان‌دادن سطوح مختلف تعامل با طبیعت فراهم می‌کند. بررسی یافته‌های طراحی شهری با لنز مبتنی بر مکان می‌تواند درک درستی از چگونگی مفهوم مکان‌سازی و ارایه کیفیت‌های انسان‌محور ارایه دهد و ویژگی‌های ناملموس و تجربی را که به ساخت مکان‌های پررونق و طراحی‌های موفق کمک می‌کنند، به اشتراک بگذارد و این مرحله با یک لنز زیست‌محیطی تکمیل می‌شود [Boros & Mahmoud, 2021]. در دنیایی که به طور فزاینده‌ای مهاجرت، ارتباطات از راه دور و اکولوژی‌های در حال تغییر جهانی شده، مکان‌سازی محیط به ما کمک می‌کند تا فراتر از این دوگانگی‌ها حرکت کرده و فرآیند پویایی را درک کنیم و از طریق شیوه‌های مختلف اجتماعی و اکولوژیکی آن و درک معانی و دلبستگی‌ها به طبیعت برای حفاظت آن به طور جمعی به کار گرفته می‌شوند [Sen & Nagendra, 2019]. به همین علت است که فرآیند مدیریت مکان‌سازی طبیعت با تمرکز بر راه حل‌های سازگاری با اقلیم از استراتژی‌های فناوری به اصول اجتماعی-اکولوژیکی نوین است و موقعیت‌هایی مانند رفاه انسان، تصمیم‌گیری مبتنی بر جامعه و مکان‌سازی سبز را تقویت می‌کند. از این نظر، این مورد بینش ارزشمندی را برای حوزه گسترده‌تر حاکمیت زیرساخت سبز شهری در رابطه با فرصت‌ها و چالش‌های مرتبط با رویکرد اجتماعی-فرهنگی به طبیعت شهری و خدمات محیط زیستی ارایه می‌کند [Gulsrud *et al.*, 2018]. پس باید توجه داشت که برخی از رویکردهای مکان‌سازی توجه عمیق‌تری به محیط طبیعی نسبت به سایرین ارایه می‌دهند. اینها موثرترین مدل را برای انواع نشاط اجتماعی که ریشه در سرمایه‌های طبیعی دارند ارایه می‌دهند و مکان‌سازی مبتنی بر طبیعت یکی از این چارچوب‌ها است که نویدبخش هدایت اثربخش جامعه مبتنی بر طبیعت است [Greedy *et al.*, 2022]. در بسیاری از پژوهش‌های صورت‌گرفته استدلال می‌شود که مکان‌سازی محیطی منجر به دگرگونی اساسی در روابط حفاظت از انسان و طبیعت در شهرهای مدرن می‌شود [Sen & Nagendra, 2020]. راه حل‌هایی که مبتنی بر عرصه‌های طبیعی هستند، بر پایه مکان‌سازی با تمرکز خاص بر ادغام طبیعت استوار است. در این رویکرد در نظر گرفته شده است که به عنوان راهنمایی برای جوامع به سمت توسعه اقتصادی تفریحات محلی در فضای باز و فرصت‌های ویژگی‌های طبیعی، که اغلب توسط دولت

محلی، سازمان‌های غیرانتفاعی، و صاحبان مشاغل محلی هدایت می‌شود استفاده شود [Fitzpatrick & Fontana, 2017]. باید به این نکته توجه داشت که به دلیل کمبود پژوهش‌های علمی در حوزه مکان‌سازی عرصه‌های طبیعی و البته ضرورت ترکیب این دو حوزه برای ارتقای سطح مکان‌سازی عرصه‌های طبیعی نیاز به روشی علمی است که بتوان تحلیل‌های مورد بررسی را دوباره تحلیل و سپس مقایسه و نقد کرد و بعد از آن بهترین نتیجه را از ترکیب حوزه‌ها در مطالعات صورت‌گرفته ارزیابی کرد. به همین علت در این پژوهش از روش فراتحلیل که یکی از ابزارهای ضروری برای ترکیب شواهد مورد نیاز در اطلاع‌رسانی تصمیم‌گیری‌های علمی و سیاست‌گذاری است و از سویی دیگر مطالعه پژوهشی است که برای ترکیب سیستماتیک یا ادغام نتایج تک‌موردی، مطالعات مستقل، با استفاده از روش‌های آماری برای محاسبه یک اثر علمی به کار می‌رود، استفاده شده است. به همین منظور هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌های شکلی، روش‌شناختی و محتوایی دانش انباشته در حوزه مکان‌سازی بود.

روش‌شناسی

روش این مطالعه از نوع توصیفی با مرور سیستماتیک اسناد و منابع کتابخانه‌ای و جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی بود که فرآیند آن به کمک نمودار پریزما گزارش شد. مرور سیستماتیک یک ابزار ضروری برای ارایه شواهد در یک تکنیک دقیق و قابل اعتماد است [Shaheen *et al.*, 2023] و شامل استراتژی‌های جست‌وجوی جامعی است که پژوهشگران را قادر می‌سازد تا تمام مطالعات مرتبط در یک موضوع تعریف‌شده را شناسایی کنند. داده‌های مطالعات پایه پتانسیل تولید پایگاه‌های اطلاعاتی غنی را دارد که امکان تحلیل ثانویه گسترده را فراهم می‌کند. برای بررسی جامع مجموعه اطلاعات موجود، معیارهای جست‌وجو باید به اندازه کافی حساس باشند تا مطالعات مرتبط از دست نروند [Pigott&Polanin, 2020]. مرور سیستماتیک با بررسی ادبیات سنتی متفاوت است، زیرا از روش‌های استاندارد و قابل تکرار برای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده می‌کند. در مرحله جمع‌آوری داده‌ها، مواردی مانند مقالات و گزارش‌ها را با استفاده از کلمات کلیدی جست‌وجوی یکسان قبل از غربالگری با معیارهای مشابه استخراج می‌کند. در مرحله تجزیه و تحلیل، هر آیتم با همان پروتکل از پیش تعریف‌شده تجزیه و تحلیل و سپس سنتز می‌شود [Ran *et al.*, 2020].

بنابراین مرور سیستماتیک پژوهش‌ها چهار مرحله است [Moradpoor *et al.*, 2023]:

مرحله اول (شناسایی): در مرحله اول این پژوهش در مجموع، تعداد ۱۱۹۰ مقاله انگلیسی مرتبط با کلیدواژه مکان‌سازی (Placemaking) در عنوان مقالات چاپ‌شده در بازه زمانی ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۳ از پایگاه علمی سمانتیک اسکولار (Semantic Scholar) شناسایی شد و برای جست‌وجوی پیشرفته، از عملگرهای بولی برای ترکیب چندین عبارت استفاده شد. علامت نقل قول برای تعیین شرایطی که واژه‌ها باید در کنار یکدیگر قرار بگیرند، استفاده گردید (جدول ۱). دامنه اطلاعاتی این پژوهش در مقاله‌های مورد نظر معطوف به مطالعاتی بود که به صورت خاص بر روی موضوعات شهرسازی مکان‌سازی و ارتباط موضوعی با عرصه‌های طبیعی، مورد پژوهش واقع شده بود.

جدول ۱) کلیدواژه‌های پژوهش

معادل کلیدواژه فارسی	عنوان	واژگان انگلیسی مورد استفاده	موتور جستجو
مکان‌سازی		Place-making or Placemaking	Semanticscholar ۲۰۲۳-۲۰۱۸
مکان‌سازی طبیعت	و	"Placemaking" and Nature Placemaking in "Nature"	
شهرسازی		Urbanization	

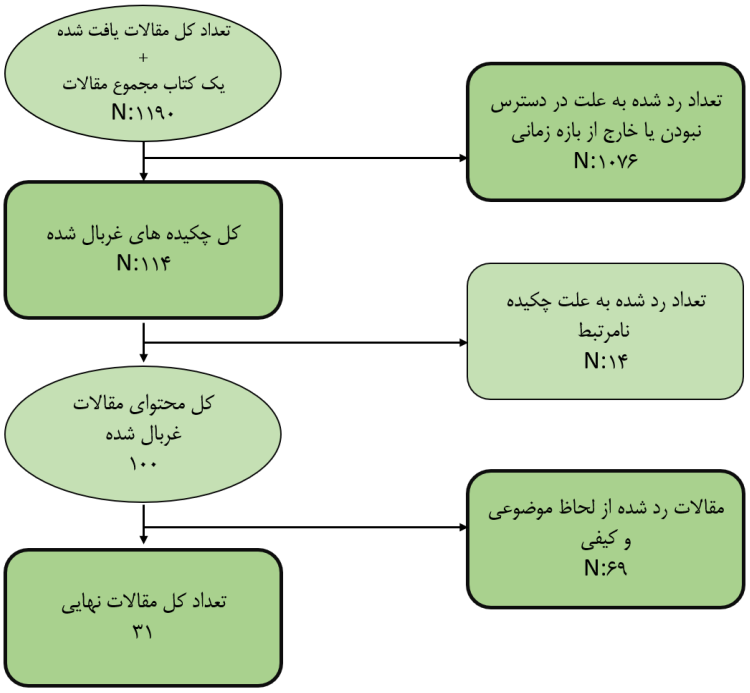

شکل ۱) نمودار مراحل ارزیابی سیستماتیک ادبیات پژوهش

جدول ۲) مقاله‌های منتخب در این پژوهش

کد مقاله	کشور	خلاصه یافته‌ها	منبع
۱	-	مطالعه مدلی را پیشنهاد می‌کند که بینش‌هایی را در مورد طیف وسیعی از بهترین شیوه‌ها برای پیاده‌سازی مکان‌سازی دیجیتال برای طبیعت و رفاه و یک سهم کلیدی در درک کاربرد نوآورانه افزایش NBS از طریق مکان‌سازی دیجیتال که بر رفاه شهروندان تأثیر می‌گذارد، نشان می‌دهد.	[Fernandez de Osso Fuentes *et al.*, 2023]
۲	کشورهای عربی	از نظریه استعماری شهرک‌نشین و همچنین پاسخ‌های دانشمندان بومی به آن برای گسترش ایده‌های تعلق و تبدیل‌شدن در برنامه‌ریزی شهری و مکان‌سازی استفاده می‌کند. به نظریه و عمل تولید مشترک به عنوان یکی از مداخلات ممکن در مورد چگونگی درک و اجرای روابط بین مکان‌سازان بومی و غیربومی در محیط شهری می‌پردازد.	[Barry & Agyeman, 2020]
۳	امریکا	این مقاله به بررسی انتقادی ادبیات مربوط به رابطه بین انباشت سرمایه‌داری جهانی و مکان‌سازی می‌پردازد. برنامه‌ریزان می‌توانند با افزایش سواد تاریخی و فرهنگی و تعهد خود برای شهری عادلانه‌تر، در همراهی با این فرآیندها بهتر عمل کنند.	[Garay-Huamán & Irazábal-Zurita, 2021]
٤	کشورهای عربی	در بافت شهرهای عربی، پروژه‌های مکان‌سازی اغلب برای تبدیل فضاهای جوامع به مکان‌های سرزنده و جذاب، برای ارتقای کیفیت زندگی و فرصت‌ها برای ساکنان موجود پیش‌بینی می‌شود. همچنین هدف آن (دوباره) ایجاد حس متمایز از مکان یا نام تجاری مکان در کل است. بررسی اینکه چگونه شهرهای عربی معاصر فرآیندهای مکان‌سازی را در شرایط شهری معاصر و گاه تهدیداتی که برای کیفیت شهر ایجاد می‌کنند، به ایجاد عمومی سالم‌تر، عادلانه‌تر و انسانی کمک می‌کند.	[Helmy, 2020]
۵	اروپا	بحث های اخیر پیرامون راه‌حل‌های مبتنی بر طبیعت برای بهبود سلامت شهرها فرصتی برای مکان‌یابی دیجیتال این مطالعه به بررسی رابطه بین دیجیتال می‌پردازد مکان‌سازی، سلامت و تندرستی و فضاهای سبز و آبی. مرور سیستماتیک از کارهای تجربی در این سه زمینه بینش ارزشمندی را در زمینه دیجیتال نوآورانه ارایه می‌دهد	[Fernandez de Osso Fuentes *et al.*, 2022]
٦	آسیا	هدف این مقاله بررسی مکان‌سازی است اقداماتی که در کشورهای مقصد یا ترانزیت مختلف با استفاده از ادبیات انجام شده است. تلاش‌های مکان‌سازی نه تنها توسط جوامع محلی انجام شده بلکه با ایجاد رشد و تحول بین جوامع محلی و پناهندگان می‌شود.	[Ramadhani *et al.*, 2021]
۷	اروپا	یک بررسی سیستماتیک، از کیفیت های ادراکی، تأثیر ویژگی های اجتماعی-مورفولوژیکی، و تأثیر اتمسفرهای تاثیرگذار بر موقعیت‌های محیطی خیابان مشخص شد که اندازه‌گیری تغییرات در حضور مردم برای بازسازی و مکان‌سازی فضاهای عاطفی ضروری بود.	[Abusaada & Elshater, 2021]
۸	-	این مقاله به بررسی مفهوم مکان‌سازی خلاق به عنوان رویکردی به بازآفرینی شهری و نظریه‌های استخراج‌شده از ادبیات برنامه‌ریزی و طراحی شهری می‌پردازد. یافته‌ها درکی از کارکرد مهم ویژگی‌های اجتماعی مکان در ساخت استراتژی‌ها در ایجاد مکان‌سازی خلاقانه موفق ارایه می‌دهند.	[Ramli & Ujang, 2020]
۹	-	نتایج نشان‌دهنده علاقه گسترده به رشته‌های مختلف در مکان‌سازی به عنوان یک مفهوم است و در جنبه‌های مختلف آن و همچنین نشان‌دهنده علاقه روزافزون به طراحی شهری است	[Serin, 2018]
۱۰	-	نمای ساده‌ای از فهرست جامعی از ادبیات موجود ارایه می دهد. این مقاله روندهای فعلی توسعه نظریه مکان‌سازی را گزارش می‌کند.	[Strydom *et al.*, 2018]
۱۱	امریکا	مکان‌سازی خلاق را به‌عنوان تولید و تبدیل «احساس مکان» از طریق فعالیت‌های هنری و فرهنگی، به‌جای یک استراتژی خاص، مفهوم‌سازی می‌کند. ثانیاً، ما نیاز به یک رویکرد انتقادی را تعیین می‌کند که چگونگی ساختار مشارکت‌کنندگان هنر و فرهنگ دانش‌آموزی و فعالیت‌های آن‌ها را با موانع زمینه‌ای در نظر می‌گیرد.	[He *et al.*, 2020]
۱۲	-	این بررسی نشان می‌دهد که اگرچه علاقه به مکان‌سازی دیجیتال در دهه گذشته افزایش یافته است، افراد ارشد کمتر حضور دارند. این بررسی می‌تواند پنجره‌هایی را برای توسعه یک برنامه پژوهشی هماهنگ‌تر باز کند که سالمندان را به عنوان بازیگران فعال مکان‌سازی دیجیتال (پیشرفته) در نظر می‌گیرد.	[Najafi *et al.*, 2022]
۱۳	کشورهای عربی	در دهه‌های اخیر، ادغام طبیعت در شهرها به دلیل وجود رشته‌های ذهنی و انسان‌شناسی محیطی، شاهد موجی از پیشرفت بوده است. با این حال، شهرها همچنان با چالش های متعددی از نظر تامین و نگهداری مواجه هستند	[Keleg *et al.*, 2022]
١٤	-	در مکان‌سازی خیابان‌های اصلی و حوزه‌ها از طریق رویدادها، یعنی مشارکت و همکاری فعال، تناسب خوب، مفاهیم رویداد استراتژیک و یک طرح کل‌نگر، توصیه های کاربردی برای برنامه‌ریزان و تمرین‌کنندگان برای مکان‌سازی ارایه شده‌اند.	[Son *et al.*, 2022]
۱۵	امریکا	سال‌های اخیر شاهد تغییر پارادایم از مدل‌های فردگرایانه و مبتنی بر بازار توسعه جامعه به رویکردهای پایدارتر و انسان محور بوده که بر شمول و مشارکت تأکید دارند.	[Toolis, 2021]
١٦	-	هدف این مطالعه مروری جامع بر ادبیات مکان‌سازی است.در این مورد. یافته‌ها نشان می‌دهد که امروزه دانشگاه‌ها چگونه برای دستیابی به انسجام مکان سازی در پردیس‌های درون آنها و در جوامع اطراف آنها.تلاش می‌کنند	[Verdiguel, 2021]
۱۷	-	دارایی های طبیعی جامعه و تفریحات مرتبط، خدمات اکوسیستمی، مزایای اقتصادی و رفاهی گسترده‌تر در مجموع به ارتقای نشاط جامعه کمک می‌کنند. مکان‌سازی مبتنی بر طبیعت (NBP) یک چارچوب توسعه اجتماعی در حال ظهور است که بر پایه دارایی‌های طبیعی جامعه برای تقویت نشاط جامعه استوار است.	[Greedy *et al.*, 2022]
۱۸	استرالیا (۵ مورد)	بر اساس مطالعات موردی، این کتاب مجموعه‌ای از فصل‌ها را در مورد مراحل حیاتی مکان‌سازی، از جمله راهبردهای مدیریت و مشارکت جامعه، فرآیندهای مذاکره، ارزیابی مکان، ادغام طبیعت در مکان و اقتصاد مکان ارایه می‌کند.مدل‌های مختلفی برای مکان‌سازی، مانند شهرسازی تاکتیکی، شهرسازی چریکی، مکان‌سازی خلاق و مکان‌سازی احیاکننده، تحلیل و بررسی می‌شوند.	Hes & Hernandez-Santin, 2020]

مرحله دوم (غربالگری): با مرور چکیده‌ها و متن این مقالات تعداد ۳۹ مقاله استخراج گردید، البته باید این نکته را در نظر داشت که یکی از پژوهش‌های مورد استفاده در این مطالعه مجموع ۱۴ پژوهش انجام‌شده در قالب یک کتاب بود.

مرحله سوم (بررسی صلاحیت): لازم به ذکر است که پس از بررسی تمامی مقالات و درنظرگرفتن معیارهای خروجی از منظر محتوا و یا عدم دسترسی به نتایج، نهایتاً تعداد ۳۱ مقاله استخراج و مورد بررسی قرار گرفت (جدول ۲).

مرحله چهارم (مرحله گنجاندن): پس از بررسی سیستماتیک مکان‌سازی بر اساس ابعاد آن و بررسی سیستماتیک مفهوم مکان‌سازی بر مبنای تداوم ارزش عرصه‌های طبیعی و پس از انتخاب این مقاله‌ها اقدام به تحلیل آنها شد.

باید در نظر داشت اصطلاحات و مفاهیم کلیدی که به عنوان کلمات کلیدی مترادف و اصطلاحات شاخص بیان می‌شوند، باید با استفاده از عملگرهای بولی ترکیب شوند. استراتژی‌های جست‌وجو را می‌توان با استفاده از مجموعه‌ای از مطالعات مرتبط مورد انتظار تایید کرد. اگر استراتژی جست‌وجو نتواند حتی یکی از مطالعات انتخاب‌شده را بازیابی کند، استراتژی جست‌وجو به بهینه‌سازی بیشتر نیاز دارد. این فرآیند تکرار می‌شود و استراتژی جست‌وجو را در هر مرحله تکراری به‌روز می‌کند [Pigott & Polanin, 2020] تا زمانی که استراتژی جست‌وجو در سطح رضایت‌بخشی عمل کند. انتظار می‌رود که یک جست‌وجوی جامع تعداد زیادی از مطالعات را بازگرداند که بسیاری از آنها به موضوع مرتبط نیستند و معمولاً به ویژگی کمتر از ۱۰٪ منجر می‌شود؛ بنابراین، مرحله اولیه غربال‌کردن کتابخانه برای انتخاب مطالعات مرتبط زمان‌بر است (ممکن است ۶ ماه تا ۲ سال طول بکشد) و مستعد خطاهای انسانی است. در این مرحله، توصیه می‌شود که حداقل دو بازبین مستقل برای به حداقل‌رساندن سوگیری انتخاب و خطاهای مربوطه در نظر گرفته شود. با این وجود، بررسی‌های سیستماتیک پتانسیل ارایه بالاترین کیفیت ترکیب شواهد کمّی را برای اطلاع‌رسانی مستقیم به مطالعات اولیه تجربی و محاسباتی، پیش‌بالینی‌وترجمه‌دارند[Mikolajewicz&Komarova,2019]. معیارهای بررسی سریع عبارت بودند از: (۱) محدودکردن معیارهای جست‌وجو، (۲) اعمال محدودیت‌های تاریخی، (۳) انجام بررسی با یک بازبین، (۴) حذف مشاوره‌های تخصصی، (۵) محدودکردن معیارهای زبان (مثلاً فقط انگلیسی)، (۶) بررسی فرآیند جست‌وجو و انتخاب عبارت جست‌وجو پیش از تکرار، (۷) حذف معیارهای چک‌لیست غیرواقعی و (۸) محدودکردن تعداد پایگاه‌های داده جست‌وجو.

در مرحله دوم، برای انتخاب مدل مناسب فرامطالعه داده‌ها با مرور منابع آموزشی در این حوزه، از مدل رایج مورد استفاده در ترکیب تحقیق و مطالعات ناهمگن، مدل اثرات تصادفی فراتحلیل استفاده شد. در مرحله سوم این پژوهش، آماده‌سازی داده‌ها برای نرم‌افزار مکس کیودا انجام گردید. در مرحله چهارم تمامی اجزای مهم و چارچوب اصلی مقالات منتخب مانند چکیده، هدف و نتایج بادقت و چندین مرتبه مورد بررسی قرار گرفت و نام مقالات به همراه نویسنده و سال انتشار توسط نرم‌افزار اکسل یادداشت‌برداری شد و بعد از آن مقوله‌های اصلی و فرعی استخراج و برای تحلیل و بررسی وارد نرم‌افزار مکس کیودا ۲۰۲۰ شده و مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها

در این بخش مشخصات عمومی مقاله‌های مطالعه‌شده در حوزه مکان‌سازی عرصه‌های طبیعی در مقیاس شهر مورد مطالعه به شرح زیر ارایه شده است (جدول ۳).

جدول ۳) آماده‌سازی داده‌ها در قالب مقوله‌های فرعی و محوری

کدگذاری	زیرمقوله	مقوله فرعی	مقوله محوری
تبدیل فضا به مکان			
چیدمان فضای عمومی	مفهوم مکان‌سازی		
هویت‌بخشی به مکان سوم			
هنر در مکان			
شرایط اجتماعی			
شرایط اقتصادی	عوامل موثر بر مکان‌سازی		
شرایط اقلیمی		طبقه‌بندی	
شرایط سیاسی		موضوع	
ارتقای کیفیت زندگی		پژوهش	
ارتقای زیرساخت‌های دیجیتال			
طراحی مکان پایدار			
طراحی مکان انعطاف‌پذیر	تاثیرات مکان‌سازی		
فعال‌سازی مکان			
تقویت سرمایه اجتماعی			
تقویت سرمایه اقتصادی			محتوای مقالات
پایداری زیست‌محیطی	مکان‌سازی در طبیعت		
نشاط اجتماعی			
سلامت و رفاه	مکان‌سازی و فنّاوری		
توسعه اقتصادی	مکان‌سازی و اقتصاد	ارتباط با	
طراحی و برنامه‌ریزی شهری	مکان‌سازی در شهرسازی	حوزه‌های	
مشارکت		دیگر	
زیبایی‌شناسی	مکان‌سازی و بازآفرینی		
یکپارچگی اجتماعی	مکان‌سازی و تاب‌آوری		
بازآفرینی شهری پایدار	مکان‌سازی خلاق		
انسان‌محور	انسانی	تمرکز اصلی	
مکان‌محور	کالبدی	پژوهش	
دانشگاه	فضاهای عمومی شهری		
پارک و جنگل‌های ملّی	فضاهای سبز شهری	مقیاس	
خیابان‌های شهری	مکان‌های شهری	پژوهش	
کشورهای عربی			
امریکا			
اروپا	کشور	پراکندگی	
استرالیا		جغرافیایی	
آسیا			
۲۰۱۸			
۲۰۲۰			
۲۰۲۱	سال	زمان	
۲۰۲۲			
روان‌شناسی			ساختار مقالات
اقتصاد	علوم انسانی		
جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری		تخصص	
فضای سبز شهری	طراحی محیط زیست شهری	نویسندگان	
شهرسازی	شهرسازی		
معماری	هنر و معماری		
اقتصادی و مدیریت	علوم انسانی		
علوم زمین و محیط زیست	محیط زیست شهری	تخصص	
جغرافیا	علوم انسانی	مجلات علمی	
معماری و شهرسازی	هنر و معماری		

۱- ساختار مقالات

زمان: بررسی بازه‌های زمانی انتشار مقالات نشان داد که از سال ۲۰۱۸ حجم تولید مقالات افزایش داشته و مقالات در فاصله سال‌های ۲۰۱۸ الی ۲۰۲۳ تولید شدند. سال ۲۰۲۰ با تعداد ۲۰ مقاله بیشترین مقاله را به خود اختصاص داد.

حوزه تخصص نویسندگان: تعداد ۱۳ مقاله توسط متخصصان معماری، ۶ مقاله توسط متخصصان شهرسازی، ۵ مقاله توسط متخصصان محیط زیست و فضای سبز، ۴ مقاله توسط متخصصان جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، ۲ مقاله توسط متخصصان اقتصاد و یک مقاله توسط متخصصان روان‌شناسی نگاشته شده است.

حوزه تخصص فصلنامه: در خصوص حوزه تخصصی مجلات دربردارنده مقالات همچنان گروه هنر و فضاهای شهری با بیشترین تعداد یعنی ۱۷ نشریه، در جایگاه نخست قرار داشته و بعد از آن مقاله‌های گروه جغرافیا با تعداد ۵ نشریه در جایگاه دوم و در ادامه گروه تخصصی علوم زمین و محیط زیست با ۳ نشریه در جایگاه سوم قرار داشتند و مجلات اقتصادی و مدیریت با تعداد ۳ در جایگاه‌های بعدی قرار داشتند و در آخر گروه سلامت و روان‌شناسی دارای دو مقاله در این زمینه بودند (شکل ۲).

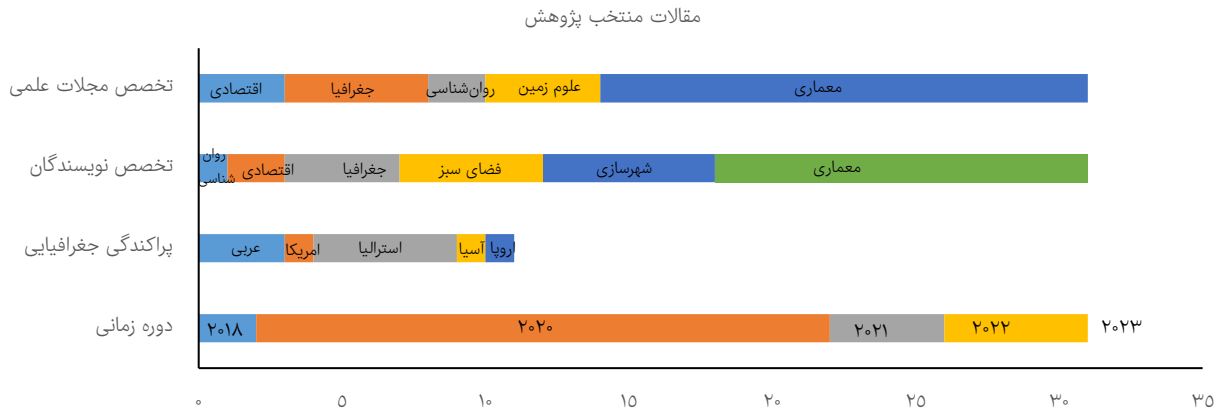

شکل ۲) دسته‌بندی یافته‌های پژوهش قسمت اول

۲- پراکندگی جغرافیایی

بیشترین مقالات چاپ‌شده مربوط به کلانشهرهای کشور استرالیا با ۵ عدد و مابقی به‌ترتیب تعداد مقالات چاپ‌شده مربوط به کشورهای عربی با تعداد ۳ مقاله و کشورهای اروپایی، آمریکایی و آسیایی با تعداد یک مقاله در جایگاه آخر بودند (جدول ۲).

۳- محتوای مقالات

با بررسی محتوای کامل مقالات مشخص شد که موضوعات مورد توجه در سه مقوله اصلی طبقه‌بندی موضوع پژوهش، رویکرد نظری و مقیاس پژوهش قابل دسته‌بندی است.

۴- طبقه‌بندی موضوع پژوهش

در مقوله فرعی طبقه‌بندی پژوهش، به سه زیرمقوله بررسی مفهوم مکان‌سازی، عوامل تاثیرگذار بر روی مکان‌سازی و تاثیرات مکان‌سازی پرداخته شد. بیشترین فراوانی در قسمت بررسی مفهوم مکان‌سازی، مربوط به تبدیل فضا به مکان بود، بعد از آن چیدمان فضای عمومی در رتبه دوم و هنر در مکان، در رتبه سوم قرار داشتند. بیشترین فراوانی در قسمت عوامل تاثیرگذار بر روی مکان‌سازی مربوط به شرایط اقلیمی بود و شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در رتبه دوم قرار داشتند. در آخر این مبحث هم تاثیرات مکان‌سازی، ارتقای زیرساخت‌های دیجیتال و طراحی مکان پایدار با ۴ مقاله در رتبه اول قرار داشتند و ارتقای کیفیت زندگی و تقویت سرمایه اقتصادی با ۲ مقاله رتبه دوم را به خود اختصاص دادند (جدول ۲).

۵- رویکرد نظری و ارتباط با حوزه‌های دیگر

در قسمت ارتباط مکان‌سازی با حوزه‌های مربوطه دیگر، مکان‌سازی در طبیعت، مکان‌سازی و فناوری، مکان‌سازی و اقتصاد، مکان‌سازی در شهرسازی، مکان‌سازی و بازآفرینی، مکان‌سازی و تاب‌آوری و مکان‌سازی خلاق مورد بررسی قرار گرفت. بیشترین فراوانی مکان‌سازی در طبیعت مختص به پایداری زیست‌محیطی بود و در مورد بعدی که مکان‌سازی در شهرسازی و شامل دو زیرمجموعه بود بیشترین فراوانی به طراحی شهری تعلق گرفت. در مکان‌سازی و بازآفرینی هر دو زیرمجموعه آن یعنی مشارکت و زیبایی‌شناسی به یک اندازه فراوانی داشتند (جدول ۲).

۶- مقیاس پژوهش

در مورد مقیاس پژوهش‌های انجام‌گرفته شاهد سطوح مختلفی از مکان بودیم که شامل مقوله‌های فرعی فضاهای عمومی شهری با فراوانی ۱۲، فضاهای سبز شهری با فراوانی ۷ و مکان‌های شهری با فراوانی ۱۱ بود (جدول ۲).

۷- تمرکز اصلی

منظور از محور اصلی پژوهش جهت‌گیری کلّی آن نسبت به حوزه مکان‌سازی بود.

سه مقوله فرعی انسانی با فراوانی ۱۱، کالبدی با فراوانی ۱۱ و عملکردی با فراوانی ۹ بود، که این سه زیرمقوله شامل سه کدگذاری انسان‌محور، مکان‌محور و فرآیندمحور بود (جدول ۲).

بر اساس خروجی یافته‌های این پژوهش در نرم‌افزار مکس کیودا، مطالعات صورت‌گرفته بیشتر در حوزه کالبدی و انسانی بود (شکل ۳).

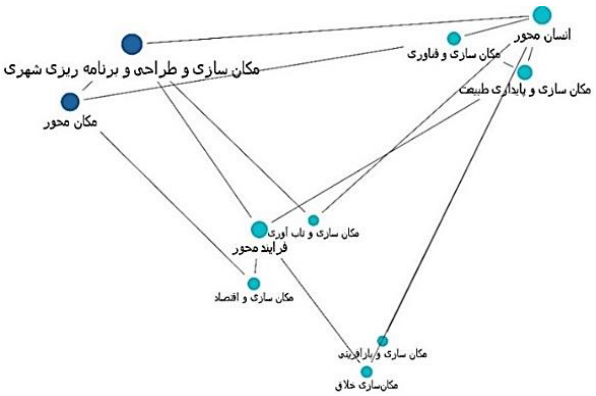

شکل ۳) روابط بین طبقه‌بندی موضوع، رویکرد نظری؛ مقیاس و تمرکز اصلی پژوهش

در ادامه بر اساس خروجی نرم‌افزار مکس کیودا، به دلیل اینکه پژوهش‌های ما بیشتر در حوزه‌های شهرسازی صورت گرفته است، مکان‌سازی در شهرسازی با دو زیرمجموعه برنامه‌ریزی و طراحی شهری از مطالعات فراوان‌تری برخوردار بود (شکل ۴). تاثیر مکان‌سازی بر روی حوزه‌های دیگر در روابط ایجادشده بسیار چشمگیر بود و از سویی دیگر در تاثیرات مکان‌سازی تلاش پژوهشگران بیشتر در دو حوزه پایداری یک مکان و تشکیل زیرساخت‌های دیجیتال بود. در ادامه باید در نظر گرفت که بیشترین مطالعات مکان‌سازی فضاهای شهری در حوزه فضاهای عمومی شهری بود. ارتباط بین حوزه‌های انسان‌محور و مکان‌محور با مکان‌سازی فضاهای عمومی به‌خصوص مکان‌سازی عرصه‌های طبیعی در بین مقالات بیشتر مورد بررسی قرار گرفته است. باید در نظر داشت در برخی از این مقالات دو حوزه بازآفرینی و خلاقیت ارتباط موثری با هم داشتند.

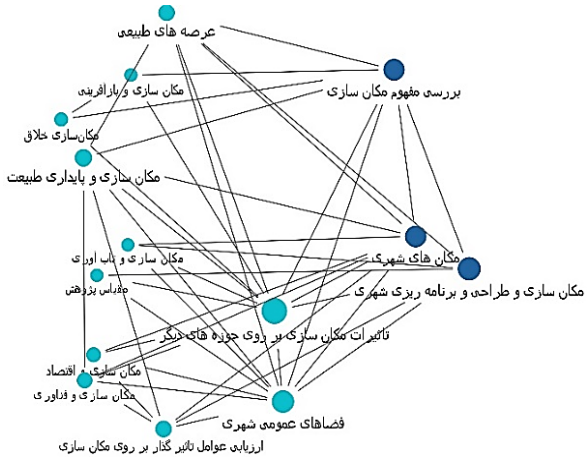

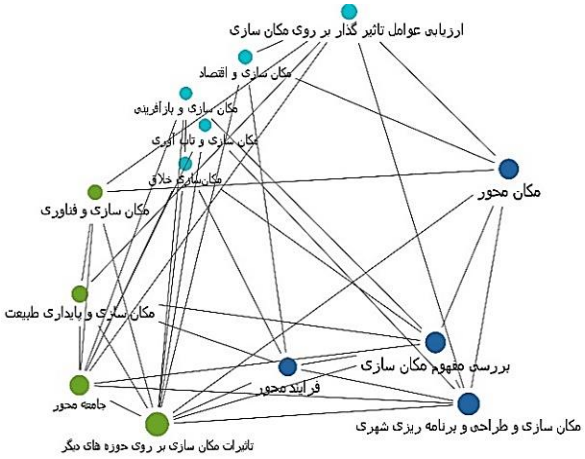

شکل ۴) روابط بین طبقه‌بندی موضوع، رویکرد نظری؛ مقیاس و تمرکز اصلی پژوهش

بحث

هدف این پژوهش ارایه مفهوم مکان‌سازی بر مبنای تداوم ارزش عرصه‌های طبیعی است و باید در نظر داشت که نقش مکان‌سازی به عنوان یکی از عوامل اساسی در حفظ تنوع زیستی و تعادل اکولوژیک، حفاظت از منابع آبی و خاکی مورد بررسی و تحلیل بسیاری از نویسندگان قرار گرفته و همچنین، ارتباط مکان‌سازی با توسعه پایدار، تغییرات اقلیمی و توسعه انسانی نیز بسیار مهم و ضروری شناخته شده است. بنابراین در مقایسه نتایج پژوهش حاضر با پژوهش‌های مشابه که به ارتباط این دو حوزه پرداخته‌اند نشان داد که رویکردهای مکان‌سازی در طبیعت، هویت و شخصیت جامع‌تری از یک مکان ایجاد می‌کند و پیوندهای عاطفی و فرهنگی و روابط انسانی با مکان را پایه‌ریزی می‌کند. در پژوهش‌های پیشین توجه بیشتری به پیاده‌سازی مولفه‌های مکان‌سازی در محیط شهری و نحوه تجربه جوامع را از تغییر شکل مکان‌ها نشان می‌دهد، به‌ویژه ارایه تقویت‌کننده‌های بالقوه برای راه حل‌های مبتنی بر طبیعت در شهر و از سویی دیگر به بررسی چالش‌ها و اثرات منفی فضاهای شهری که بر روی طبیعت داشته‌اند و مشکلاتی که جوامع با آن روبه‌رو هستند، اشاره دارند.

می‌توان مقایسه‌هایی را همسوی این مقاله با پژوهش‌های پیشین انجام داد، به عنوان مثال در نتایج پژوهش انجام‌شده توسط *اکبر* و *ادلنبوس* [Akbar & Edelenbos, 2021]، بررسی سیستماتیک پارادایم تغییر یافته در مفهوم مکان‌سازی را مورد بحث قرار می‌دهد، که از تمرکز بر تغییرات فیزیکی در محیط (محصول‌محور) ایجاد شده توسط برنامه‌ریزان شهری، به سمت ساخت مکان به عنوان یک فرآیند دوره‌ای که در آن شامل افراد مختلفی همراه با برنامه‌ریزان شهری است، کمک می‌گیرد. بنابراین هدف این مقاله ارایه یک دیدگاه بهتر از مفهوم مکان‌سازی به عنوان یک فرآیند توسط ترکیب تحقیقات نظری و تجربی در سیاق برنامه‌ریزی است. در پژوهش دیگری توسط *بوش* و همکاران [Bush *et al.*, 2020] نیز این مطلب گزارش شده است که طبیعت برای زندگی، سلامت و رفاه انسان‌ها و تنوع زیستی غیرانسانی ضروری است. طبیعت به انسجام اجتماعی و شکوفایی مردم، محله‌ها و جوامع کمک می‌کند. بنابراین، طبیعت برای مکان‌سازی ضروری است و گنجاندن طبیعت در مکان‌سازی می‌تواند از طریق ارتباط مردم با طبیعت، به توسعه پایدار کمک کند. باید در نظر داشت که رویکردهای مکان‌سازی

طبیعت، هویت و شخصیت جامع‌تری از یک مکان ایجاد می‌کند و پیوندهای عاطفی و فرهنگی و روابط انسانی با مکان را پایه‌ریزی می‌کند.

از سویی دیگر *سیلیرز* و همکاران [Cilliers *et al.*, 2015] به این موضوع پرداخته‌اند که رویکردهای برنامه‌ریزی فضایی و پایداری کنونی سعی در ایجاد شهرهای رقابتی، زنده و پایدار دارند. این مطالعه استدلال می‌کند که رویکردهای مکان‌سازی و رویکردهای برنامه‌ریزی سبز می‌توانند در این زمینه کمک کنند، زیرا این رویکردها بر ایجاد فضاهای کیفی، اجتماعی بادوام و سازگار با محیط زیست متمرکز هستند و البته این رویکردها علاوه بر این به تبدیل فضاهای موقت به مکان‌های دایمی عمومی با معرفی ابتکارات با طبیعت کمک می‌کنند.

نتیجه‌گیری

تاثیر مکان‌سازی بر روی حوزه‌های دیگر در روابط ایجادشده بسیار چشمگیر است و از سویی دیگر در تاثیرات مکان‌سازی تلاش پژوهشگران بیشتر در دو حوزه پایداری یک مکان و تشکیل زیرساخت‌های دیجیتال بود.

تشکر و قدردانی: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

تاییدیه اخلاقی: موردی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

تعارض منافع: این مقاله برگرفته از رساله نویسنده اول به راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم و چهارم نوشته شده است.

سهم نویسندگان: الناز خلیلی (نویسنده اول)، پژوهشگر اصلی (۲۵٪)؛ مسلم سیدالحسینی (نویسنده دوم)، نگارنده مقدمه/روش‌شناس/تحلیلگر آماری (۲۵٪)؛ تکتم حنایی (نویسنده سوم)، تحلیلگر آماری (۲۵٪)؛ ساناز سعیدی مفرد (نویسنده چهارم)، تحلیلگر آماری (۲۵٪)

منابع مالی: این مقاله حمایت مالی نداشته است.

منابع

- Abusaada H, Elshater A (2021). Effect of people on placemaking and affective atmospheres in city streets. Ain Shams Engineering Journal. 12(3):3389-3403.
- Akbar PNG, Edelenbos J (2021). Positioning place-making as a social process: A systematic literature review. Cogent Social Sciences. 7(1):1905920.
- Alizadeh B, Hitchmough JD (2020). How will climate change affect future urban naturalistic herbaceous planting? The role of plant origin and fitness. Urban Forestry & Urban Greening. 54:126786.
- Barry J, Agyeman J (2020). On belonging and becoming in the settler-colonial city: Co-produced futurities, placemaking, and urban planning in the United States. Journal of Race, Ethnicity and the City. 1(1-2):22-41.
- Beattie N (1985). Place and placemaking. Urban Placemaking', Place and Placemaking. 1:93-109.
- Boros J, Mahmoud I (2021). Urban design and the role of placemaking in mainstreaming nature-based solutions. Learning from the Biblioteca Degli Alberi case study in Milan. Frontiers in Sustainable Cities. 3:635610.
- Bush J, Hernandez-Santin C, Hes D (2020). Nature in place: Placemaking in the biosphere. In: Placemaking Fundamentals for the Built Environment. Singapore: Palgrave Macmillan. p. 39-61.
- Cilliers EJ, Timmermans W, Van den Goorbergh F, Slijkhuis J (2015). Green place-making in practice: From temporary spaces to permanent places. Journal of Urban Design. 20(3):349-366.
- Donaldson GH, João EM (2020). Using green infrastructure to add value and assist place-making in public realm developments. Impact Assessment and Project Appraisal. 38(6):464-478.
- Fajri I, Yusuf R, Azhari B (2020). Innovation model of citizenship education learning in the 21st-century skill-learning environment of students in Aceh. Journal of Critical Reviews. 7(16):2334-2343.
- Fernandez de Osso Fuentes M, Keegan BJ, Jones MV, Macintyre T (2022). How can digital placemaking impact health and wellbeing of citizens through green and blue space connections? A systematic literature review protocol. International Prospective Register of Systematic Reviews.
- Fernandez de Osso Fuentes M, Keegan BJ, Jones MV, Macintyre T (2023). Digital placemaking, health & wellbeing and nature-based solutions: A systematic review and practice model. Urban Forestry & Urban Greening. 79:127796.
- Fitzpatrick J, Fontana B (2017). Nature-based placemaking: A handbook for utilizing a community's natural outdoor recreational resources to create a total quality experience and support local community and economic development. Harrisburg: Pennsylvania Downtown Center.
- Garay-Huamán AN, Irazábal-Zurita C (2021). Latinos in Kansas City: The political economy of placemaking. Journal of Planning Literature. 36(2):131-154.
- Greedy RD, Perry EE, Goralnik L, Fitzpatrick J (2022). Nature-based placemaking: A natural asset focused community vibrancy roadmap. Journal of Outdoor Recreation, Education, and Leadership. 14(1).
- Gulsrud NM, Hertzog K, Shears I (2018). Innovative urban forestry governance in Melbourne?: Investigating "green placemaking" as a nature-based solution. Environmental Research. 161:158-167.
- Hartanti NB, Martokusumo W, Lubis BU, Poerbo HW (2016). The quest for urban identity: Influence of urban morphological development to the imageability of Bogor city streets. International Journal of Research in Engineering and Science. 4(7):49-58.
- He S, Hart L, Sayani D, Henderson R (2020). University creative placemaking: Insights from UBC students. UBC Undergraduate Research.
- Helmy M (2020). Placemaking in Arab cities. Realities, challenges, and prospects. The Journal of Public Space. 5(1):1-4.
- Hes D, Hernandez-Santin S, editors (2020). Placemaking fundamentals for the built environment. Singapore: Palgrave Macmillan.
- Hes D, Mateo-Babiano I, Lee G (2020). Fundamentals of placemaking for the built environment: An introduction. In: Placemaking fundamentals for the built environment. Singapore: Palgrave Macmillan. p. 1-13.
- Keleg MM, Butina Watson G, Salheen MA (2022). A critical review for Cairo's green open spaces dynamics as a prospect to act as placemaking anchors. Urban Design International. 27(3):232-248.
- Lombard M (2014). Constructing ordinary places: Place-making in urban informal settlements in Mexico. Progress in Planning. 94:1-53.

- Makhkamov DN (2023). Legal protection of green areas in European countries. International Bulletin of Applied Science and Technology. 3(1):17-22.
- Mcdonough JT (2013). Place-making: A study of emerging professionals' preferences of place-making attributes [dissertation]. Michigan: Michigan State University.
- Mikolajewicz N, Komarova SV (2019). Meta-analytic methodology for basic research: A practical guide. Frontiers in Physiology. 10:00203.
- Moradpoor N, Pourahmad A, Hataminejad H, Ziari K (2023). An analysis of resilience in Tehran using a systematic review. Geography and Urban Space Development. 11(1): . [Persian]
- Moreira, S. [2021]. What is placemaking. O que é placemaking. 27:12-15.
- Najafi P, Mohammadi M, Le Blanc PM, Van Wesemael P (2022). Insights into placemaking, senior people, and digital technology: A systematic quantitative review. Journal of Urbanism: International Research on Placemaking and Urban Sustainability.
- Öncel H, Levend S (2023). The effects of urban growth on natural areas: The 3 metropolitan areas in Türkiye. Environmental Monitoring and Assessment. 195:816.
- Pigott TD, Polanin JR (2020). Methodological guidance paper: High-quality meta-analysis in a systematic review. Review of Educational Research. 90(1):24-46.
- Ramadhani I, Tahir A, Annisa S (2021). Placemaking and refugees: A literature review. Resilience Development Initiative.
- Ramli NA, Ujang N (2020). An overview of creative placemaking as an enabler for a sustainable urban regeneration. Environment-Behaviour Proceedings Journal. 5(13):345-352.
- Ran J, MacGillivray BH, Gong Y, Hales TC (2020). The application of frameworks for measuring social vulnerability and resilience to geophysical hazards within developing countries: A systematic review and narrative synthesis. Science of the Total Environment. 711:134486.
- Sadeghi AR, Shahvaran F, Gholami AR, Feyzabi T (2022). Toward behavior-based placemaking: The evolution of place concept in urban design knowledge. International Journal of Human Capital in Urban Management. 7(3):357-372.
- Sen A, Nagendra H (2019). The role of environmental placemaking in shaping contemporary environmentalism and understanding land change. Journal of Land Use Science. 14(4-6):410-424.
- Sen A, Nagendra H (2020). Local community engagement, environmental placemaking and stewardship by migrants: A case study of lake conservation in Bengaluru, India. Landscape and Urban Planning. 204:103933.
- Serin B (2018). Cross disciplinary review of placemaking literature: A literature mapping. Working Paper. Glasgow: UK Collaborative Centre for Housing Evidence.
- Shaheen N, Shaheen A, Ramadan A, Hefnawy MT, Ramadan A, Ibrahim IA, et al (2023). Appraising systematic reviews: A comprehensive guide to ensuring validity and reliability. Frontiers in Research Metrics and Analytics. 8:1268045.
- Silberberg S (2013). Pretext securitization of Boston's public realm after 9/11: Motives, actors, and a role for planners. Policing Cities:246-271.
- Sisto R, García López J, Lumbreras Martín J, Mataix Aldeanueva C, Ramos Ferreiro L (2021). City assessment tool to measure the impact of public policies on smart and sustainable cities. The case study of the municipality of Alcobendas (Spain) compared with similar European cities. Smart and Sustainable Planning for Cities and Regions. 3:81-101.
- Son IS, Krolikowski C, Rentschler R, Huang SS (2022). Utilizing events for placemaking of precincts and main streets: Current state and critical success factors. Event Management. 26(2):223-235.
- Strydom W, Puren K, Drewes E (2018). Exploring theoretical trends in placemaking: Towards new perspectives in spatial planning. Journal of Place Management and Development. 11(2):165-180.
- Toolis EE (2021). Restoring the balance between people, places, and profits: A psychosocial analysis of uneven community development and the case for placemaking processes. Sustainability. 13(13):7256.
- Verdiguel NR (2021). The role of placemaking in universities and their surrounding communities: A literature review. Honors Undergraduate Theses. 1015.
- Wardhani WC, Hartanti NB, Utomo H (2023). Creative placemaking elements in public space design to strengthen the character of cultural arts centers. Jurnal Penelitian Dan Karya Ilmiah Lembaga Penelitian Universitas Trisakti. 8(1):85-98. [Indonesian]
- Wyckoff MA (2014). Definition of placemaking: Four different types. Planning & Zoning News. 32(3):Unknown pages.
- Zorbaugh H (2005). The natural areas of the city. The urban sociology reader. 1:82-88.